

Opgave 2 De digitale stedeling

Bij deze opgave horen de teksten 2 en 3.

Inleiding

Gebruik van sociale media vormt een steeds belangrijker onderdeel van ons dagelijks leven. Sociale media zijn toepassingen via internet waarvan gebruikers zelf de inhoud bepalen. Er is weinig tot geen professionele redactie bij betrokken. Bij sociale media is er sprake van interactie tussen de gebruikers.

Martijn de Waal, onderzoeker Media Studies aan de Universiteit van Amsterdam, beschrijft mogelijke sociale en politieke gevolgen van gebruik van sociale media en internet in de stad (tekst 2). Een voorbeeld van het gebruik van sociale media voor burgers in hun buurt is het initiatief Verbeterdebuurt (tekst 3).

Gebruik de inleiding van deze opgave.

- 2p 9 Leg uit dat modernisering heeft bijgedragen aan het gebruik van sociale media. Gebruik in je uitleg:
- het kernconcept modernisering;
  - de inleiding van deze opgave.

Gebruik de regels 1 tot en met 68 van tekst 2.

- 2p 10 Leg op grond van tekst 2 uit dat de manier waarop groepsvorming tot stand komt, is veranderd door gebruik van sociale media en internet. Gebruik in je uitleg:
- het kernconcept individualisering;
  - een voorbeeld uit tekst 2.

- 3p 11 a Leg uit dat door gebruik van sociale media groepsvorming kan ontstaan. Gebruik in je uitleg het kernconcept groepsvorming.
- b Leg vervolgens uit dat deze groepsvorming kan bijdragen aan politieke samenwerking tussen burgers. Gebruik in je uitleg:
- het kernconcept samenwerking;
  - een voorbeeld van samenwerking uit tekst 2.

De theorie van het pluralisme en de machtselitetheorie tonen elk een andere visie op de machtsverdeling in een samenleving.

- 2p 12 Leg op grond van tekst 2 uit bij welke theorie het gebruik van sociale media en internet voor politieke doeleinden het best past. Gebruik in je uitleg:
- een kenmerk van de gekozen theorie;
  - een voorbeeld uit tekst 2.

- 2p 13 Leg uit dat het gebruik van sociale media de bestaande verschillen in politieke participatie tussen groepen in de samenleving in stand kan houden. Gebruik in je uitleg:
- de definitie van het begrip sociaal kapitaal;
  - een voorbeeld van politieke participatie uit tekst 2.

- 2p 14 Leg uit dat verschillen in politieke participatie tussen groepen in de samenleving een negatieve invloed kunnen hebben op de representativiteit van politieke besluiten. Gebruik in je uitleg het kernconcept representativiteit.

Gebruik de regels 31 tot en met 51 van tekst 2.

De Waal zegt dat de media in de stad de vraag oproepen hoe de stad als gemeenschap functioneert (zie regels 31-33 van tekst 2). Vervolgens geeft hij een aantal mogelijkheden hoe sociale media in de toekomst gebruikt kunnen worden.

- 2p 15 Leg uit dat de vraag 'hoe de stad als gemeenschap moet functioneren' een ideologische vraag genoemd kan worden. Gebruik in je uitleg:
- het kernconcept ideologie;
  - een voorbeeld uit de regels 31-51 van tekst 2.

De Waal geeft aan wat de gevolgen kunnen zijn van een filter bubble (voor de betekenis van een filter bubble, zie noot 1 van tekst 2).

- 4p 16 Leg uit dat door een filter bubble de bindingen tussen groepen in de samenleving kunnen afnemen. Gebruik in je uitleg:
- het begrip selectiviteit;
  - het begrip referentiekader;
  - het kernconcept groepsvorming;
  - een voorbeeld van groepsvorming uit tekst 2.

Gebruik de regels 69 tot en met 93 van tekst 2.

- 2p 17 Leg uit dat door gebruik van Homeless SMS geprobeerd wordt de sociale uitsluiting van dak- en thuislozen te verminderen. Gebruik in je uitleg:
- een component van sociale uitsluiting;
  - een voorbeeld uit tekst 2.

- 2p 18 Leg uit dat het gebruik van Homeless SMS past bij de socialistische/sociaaldemocratische stroming. Gebruik in je uitleg:
- een uitgangspunt van deze stroming;
  - een voorbeeld uit tekst 2.

Op de website van Verbeterdebuurt kunnen burgers problemen in de openbare ruimte doorgeven aan de gemeente. Daarnaast kunnen zij de website gebruiken om zelf met nieuwe ideeën te komen voor de buurt en samen met buurtgenoten hiermee aan de slag te gaan, zoals een buurtmoestuin aanleggen.

- 1p **19** Bij welk liberaal uitgangspunt past het aandragen en uitvoeren van ideeën door burgers met Verbeterdebuurt?

Gebruik tekst 3.

In tekst 3 staat een idee van een buurtbewoner om een situatie op te lossen die hij als onveilig heeft ervaren. Onveiligheid is een maatschappelijk vraagstuk.

- 3p **20** Leg uit wanneer door gebruik van Verbeterdebuurt een door buurtbewoners ervaren veiligheidsprobleem op de politieke agenda kan komen. Gebruik in je uitleg:
- het kernconcept macht;
  - een voorbeeld uit tekst 3;
  - een kenmerk van een maatschappelijk vraagstuk.

Opgave 2 De digitale stedeling

tekst 2

De digitale stedeling

(...) Onderzoeker Martijn de Waal: “Natuurlijk ontmoeten we elkaar nog steeds face to face, maar zeker jonge mensen onderhouden doorlopend contact met hun vrienden langs digitale weg.” (...) Met de opkomst van het digitale domein is het leven in de stad (...) totaal veranderd. We hebben altijd een plattegrond op zak en hoeven nooit meer te verdwalen. De stad wordt teruggebracht tot de maat van het scherm. De sociale media ‘helpen’ ons om in de chaos van de stad gelijkgestemden te vinden (...). We verbinden ons met allerlei mensen rond een gedeeld thema, of een gezamenlijk belang, zonder dat we elkaar allemaal persoonlijk kennen – dat komt daarna wel, of ook niet. En we delen van alles: kennis, data, diensten, spullen. We maken samen via een Linked-In-groep of een Facebook-pagina een vuist bij de gemeente tegen iets waar we boos over zijn, of voeren juist actie vóór iets. Onze actieradius wordt door internet enorm vergroot doordat we niet langer afhankelijk zijn van de kring van bekenden. (...)

“Deze media in de stad stellen ons voor de (...) vraag hoe de stad als gemeenschap functioneert”, zegt De Waal. “Software is ook ideologie. (...) De technologie is tot nu toe gericht op jou als individu: jouw interesses, jouw profiel, het vinden van gelijkgestemden.” Dat mooie gladde platte toverdoosje in je broekzak of je handtas biedt toegang tot de wereld

en sluit je tegelijkertijd op in een zogenaamde filter bubble¹⁾. Al die likes (...) leiden jou met soortgelijke anderen naar dezelfde cafés, feesten, winkels. (...) “Hoe zal dat in de toekomst gaan, hoe zal de software worden ontwikkeld? Die kan ervoor zorgen dat we alleen mensen ontmoeten die net zo zijn als wij, of kan juist burgerschap en solidariteit bevorderen. (...)”

In *De stad als interface* betoont Martijn de Waal zich optimistisch over de kans dat het leven als digitale stedeling meer zal zijn dan die warme filter bubble. (...) “Het leven op internet is afstandelijker, minder verplichtend dan wanneer je de hele tijd bij elkaar op de koffie komt. Maar (...) we zijn niet per se eenzamer, en we kunnen sneller samen opkomen voor dingen die we belangrijk vinden. We willen nog altijd deel uitmaken van een gemeenschap en dingen met anderen delen, maar we hebben meer zeggenschap over de groepen waar we onszelf toe rekenen.”

Homeless SMS

De overheid gebruikt nu zelf ook de sociale media om de zwakkeren en geïsoleerden in de samenleving te bereiken – daklozen, bijvoorbeeld. Ze hebben weliswaar geen huis maar ze hebben bijna allemaal een mobiele telefoon met een prepaid simkaart. Na maanden gesprekken met daklozen te hebben gevoerd bedacht de Koreaan Ohyoon Kwon,

80 een ontwerper en sociaal onder-
nemer in Korea en Nederland,
Homeless SMS (...). Het is een
systeem voor daklozen en Londense
hulpverleners om onderling contact
te kunnen onderhouden via sms. (...)
85 De ontwerpers zijn ook al in gesprek
met Amsterdam en met de burge-

meester van Seoul. "In Nederland
zijn (...) veel thuislozen, mensen die
eigenlijk wonen in de opvang. (...)
90 Voor hen kan Homeless SMS een
relatie met de hulpverlening bieden,
maar ook een sociaal netwerk helpen
opbouwen." (...)

naar: De Groene Amsterdammer (2013)

noot 1 De filter bubble is het verschijnsel waarbij websites en zoekmachines hun resultaten afstemmen op jouw (eerdere) online zoekgedrag. Ze laten daarbij andere informatie buiten beschouwing. (bron: mediawijsheid.nl)

tekst 3

Idee op website van Verbeterdebuurt

In de omgeving van: s100 Gemeente Amsterdam

Toegevoegd door: Anonieme buurtverbeteraar op 22-11-2009

Beschrijving:

Na 1 uur 's nachts zijn de uitgangen aan de noordkant van het centraal station afgesloten. Als je in Amsterdam Noord woont en dan de pont wilt nemen moet je om het station heen lopen, onder de donkere en onzure spoorbrug door. Een wandeling van een kwartier die bepaald geen veilig gevoel geeft. Het lijkt me een goed idee om een uitgang aan de noordkant open te houden.

Realisatie:

Steun!

50 steunbetuigingen

Draag bij!

8 buurtverbeteraars

Delen!

0 keer gedeeld

Hoe kan ik een melding steunen?

Je kunt de melding steunen door een reactie achter te laten, door aan te geven hoe jij kan bijdragen of door op een melding te stemmen. Door een bestaande melding te steunen wordt de kans dat ermee aan de slag wordt gegaan groter.

naar: www.verbeterdebuurt.nl